

Elisa Shua Dusapin

SOKÇO'DA KIŞ

Roman

2021 AMERİKAN ULUSAL KİTAP ÖDÜLÜ
Çeviri: CANAN ÖZATALAY

♥ can
çağdas

ELISA SHUA DUSAPIN
SOKÇO'DA KIŞ

Can Çağdaş

Sokço'da Kış, Elisa Shua Dusapin

Fransızca aslından çeviren: Canan Özatalay

Hiver à Sokcho

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Éditions Zoé, 2016

© 2016, Éliisa Shua Dusapin

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Astier-Pécher, Literary & Film Agency ve AnatoliaLit Telif ve Tercümanlık Hiz. Ltd. Şti. ile yapılan anlaşma sonucu yayımlanmıştır.

Bu kitap ilk kez 2016 yılında Éditions Zoé tarafından yayımlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ocak 2023, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 4 000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: Cem Alpan

Editör: Şirin Etik

Düzelti: Melis Oflas

Mizanpaj: Emin Petek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Ayşe Merdit / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-5958-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ELISA SHUA DUSAPIN
SOKÇO'DA KIŞ

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Canan Özatalay

♥can

ELISA SHUA DUSAPIN, 1992 yılında, Fransız bir baba ve Güney Koreli bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Paris, Seul ve Porrentruy arasında büyüdü. 2016'da ilk kitabı *Sokço'da Kış*'i, 2018'de *Les Billes du Pachinko*'yu (Pachinko Bilyeleri) ve 2020'de *Vladivostok Circus*'u (Vladivostok Sirkisi) yayımladı. Eserleri birçok dile çevrildi ve çevrilmeye devam ediyor. 2021'de Ulusal Kitap Ödülü kazanan *Sokço'da Kış*, yönetmen Koya Kamura tarafından da filme uyarlanıyor.

CANAN ÖZATALAY, 1978'de İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra lisansını İstanbul Üniversitesi'nde, yüksek lisansını Rouen Üniversitesi'nde Karşılaştırmalı Fransız Edebiyatı alanında yaptı. Aralarında Henri Troyat'ın *Tolstoy*, Gustave Flaubert'in *Doğu Seyahati*, André Compté-Sponville'in *Cinsellik, Aşk ve Ölüm*, Jean-Claude Kaufmann'ın *Tek Yatakta İki Kişi* kitaplarının da yer aldığı çok sayıda çevirisi bulunuyor. Çevirinin yanı sıra Fransızca öğretmenliği yapıyor.

Maria Irene Foinés için

“Uykuda, her akşam çıkılan o uğursuz serüvende,
tehlikeden bihaber oluşlarının sonucu olduğunu
bilmesek, insanların akıl almaz denecek bir cesaretle
her gün yataklarına gittikleri görülebilir.”

Baudelaire

“Yanlış bir şey varsa, sorumlusu Rüya’dır. Rüya,
kendine özgü bir yasadır; ikinci bir kemer
göstermesi ya da göstermemesi için gökkuşuğıyla
kavga edin daha iyi... En iyisini Rüya bilir ve tekrar
söylüyorum, sorumlu taraf Rüya’dır.”¹

De Quincey

1. Thomas de Quincey, *İngiliz Posta Arabası*, çev. Mehmet H. Doğan, Yapı
Kredi Yayınları, 1993. (Y.N.)

Yün bir paltonun içinde kaybolmuş vaziyette geldi. Valizi ayağımın dibine bırakıp şapkasını çıkardı. Batılı bir yüz. Koyu gözler. Yana taranmış saçlar. Bakışlarını beni görmeksizin bana yöneltti. Sıkkin bir tavırla, başka bir yer bulana kadar birkaç gün kalıp kalamayacağını sordu İngilizce. Ona bir form verdim. Ben doldurayım diye pasaportunu uzattı. Yan Kerrand, 1968, Grainville. Bir Fransız. Fotoğrafta daha genç görünüyordu, yanakları daha az çökük. İmzalaması için ona kalemimi işaret ettim, paltosundan bir dolmakalem çıkardı. Ben kaydını yaparken o da eldivenlerini çıkarıp masaya koydu, etraftaki tozu, bilgisayarın üzerinde duran kedi heykelini dikkatle inceledi. İlk kez kendimi savunma ihtiyacı duydum. Buranın köhneliğinden ben sorumlu değildim. Sadece bir aydır burada çalışıyordum.

İki bina vardı. İlkinde resepsiyon, mutfak, ortak salon, yan yana odaların bulunduğu iki kat. Turuncu ve yeşil koridorlar, mavimsi ampuller. İhtiyar Park, müşterilerin yanıp sönen renkli ışıklarla kalamar gibi ağına çekildiği o savaş sonrası döneme aitti. Havanın açık olduğu günlerde, ocağın başındayken, dolgun memeleri andıran Ulsan tepelerine kadar uzanan sahili görürdüm. İlkine birkaç sokak mesafedeki ikinci bina, yerden ısıt-

mayı kolaylaştırmak ve kâğıt duvarlı iki odayı oturulabilir kılmak için kazıklar üzerinde, geleneksel şekilde yenilenmişti. İç avluda donmuş bir çeşme, çıplak bir kestane ağacı. Hiçbir turistik rehberde İhtiyar Park'ın yerinden bahsedilmiyordu. Buraya çok içtikten ya da son otobüsü kaçırdıktan sonra, tesadüfen yolunuz düşerdi ancak.

Bilgisayar dondu. O kendine gelmeye çalışırken, ben de Fransız'a pansiyondaki günlük yaşam hakkında bilgi verdim. Bunu genellikle İhtiyar Park yapardı. Ama o gün yoktu. Kahvaltı sabah beşten ona kadar, resepsiyonun hemen yanındaki mutfakta, cam kapının ardında veriliyor. Kızarmış ekmek, tereyağı, reçel, kahve, çay, portakal suyu ve süt ücretsiz. Meyve ve yoğurt için ekmek kızartma makinesinin üzerindeki sepete bin *won* bırakırsınız. Yıkılacak çamaşırlar, zemin kattaki koridorun sonundaki makineye atılıyor, onlarla ben ilgileniyorum. Kablosuz internet şifresi *ilovesokcho*, hepsi bitişik ve küçük harfle. Sokağın elli metre aşağısında yirmi dört saat açık mini market var. Otobüs durağı, mini marketten sonra solda. Buraya bir saat uzaklıktaki Seoraksan Milli Parkı günbatımına kadar açık. Kara uygun ayakkabılar giymeniz önerilir. Sokço yazlık bir yer. Kışın yapacak pek bir şey olmadığını söylemeliyim.

Yılın bu döneminde müşteri azdı. Bir Japon dağcı ve yüzüne yaptırdığı estetik operasyondan sonra toparlanmak için başkentten kaçan hemen hemen benim yaşlarımda bir kız. İki haftadır buradaydı, erkek arkadaş da on günlüğüne yanına gelmişti. Hepsini ana binaya yerleştirmiştim. Park'ın karısının geçen yılki ölümünden sonra pansiyonda işler yavaşlamıştı. Park üst kattaki odaları boşaltmıştı. Benimki ve onunkini de sayarsak, odaların hepsi doluydu. Fransız ek binada uyuyacaktı.

Hava kararmıştı. Kim Ana'nın dükkânına giden bir ara sokağa daldık. Domuz eti köftelerinin sarmısak ve

lağım karışımı kokusu üç metre öteden bile alınıyordu. Buz parçaları ağırlığımızın altında çatırdıyordu. Soluk neon ışıklar. İkinci bir ara sokağı da geçtikten sonra giriş kapısına vardık.

Kerrand kapıyı yana doğru kaydırarak açtı. Pembe boya, Barok taklidi plastik ayna, çalışma masası, mor yatak örtüsü. Saçları tavana değiyordu, duvarla yatak arası olsa olsa iki adımdı. Temizlikten tasarruf etmek için ona en küçük odayı vermiştim. Ortak banyo avlunun öbür tarafındaydı ama bina boyunca bir sundurma vardı, ıslanmazdı. Bu durum onu rahatsız etmedi zaten. Duvar kâğıdındaki kusurları dikkatle inceledi, valizini yere koydu, bana beş bin *won* verdi, iade etmek istedim. Bikkın bir tavırla ısrar etti.

Resepsiyona dönerken, annemin benim için bir kenara ayırdıklarını almak üzere balık pazarına uğradım. Geçerken üzerime çevrilen bakışlara aldırmadan kırk iki numaralı tezgâha ilerledim. Babamın annemi baştan çıkarıp da hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmasından yirmi üç yıl sonra, Fransız kökenim hâlâ dedikodu malzemesi olmaya devam ediyordu.

Her zamanki gibi aşırı makyajlı annem bana bir torba küçük ahtapot uzattı.

“Şu anda sadece bu var. Biber sosun bitti mi?”

“Hayır.”

“Dur vereyim.”

“Gerek yok, var daha.”

“Neden kullanmıyorsun?”

“Kullanıyorum!”

Sarı lastik eldivenlerini ellerine geçirirken bir emme sesi çıktı, kuşkuyla yüzüme baktı. Zayıflamışım. İhtiyar Park bana yemek yiyecek zaman bırakmıyormuş, onunla konuşacaktı. Karşı çıktım. Çalışmaya başladığımdan

beri her sabah kızarmış ekmek ve litrelerce sütlü kahveyi mideye indiriyordum, kesinlikle zayıflamamıştım. İhtiyar Park'ın yemeklerime alışması zaman almış ama nihayetinde pansiyonun yemek işini bana bırakmıştı.

Ahtapotlar küçüktü. On tanesi avucuma sığıyordu. Onları ayırdıktan sonra arpacık soğanı, soya sosu, şeker ve seyreltilmiş biber sosuyla karamelize ettim. Kurumasınlar diye ocağı kıstım. Sos yeterince koyulaştıktan sonra, susam ve başparmak kalınlığında, halkalar halinde *tiok*¹ ilave ettim. Havuçları doğramaya koyuldum. Bıçağın çeliğindeki yansımalarında, dilimlenmiş sebzelerle parmak etlerim tuhaf bir şekilde iç içe geçiyordu.

Birden içeri dolan hava odayı soğuttu . Arkamı döndüğümde Kerrand'ın girdiğini gördüm. Bir bardak su istiyordu. Çalıştığım tezgâhı anlaşılmasın bir tablo gibi inceleyerek suyunu içti. Dikkatim dağıldığı için avucumu kestim. Kan havuçların üzerinde köpüklendi, kahverengimsi bir kabuk halinde katılaştı. Kerrand cebinden bir mendil çıkardı. Kesige bastırmak için yaklaştı.

“Dikkat etmek lazım.”

“İsteyerek yapmadım.”

“Neyse ki.”

Elini benimkine bastırırken gülümsedi. Rahatsız hissedip uzaklaştım. Kızartma tavaşını işaret etti.

“Bu akşam için mi?”

“Evet, saat yedide, yan odada.”

“Kan var.”

Gözlem, tiksinti, ironi. Ses tonundaki anlamı çözemedim. Bu sırada dışarı çıkmıştı.

Akşam yemeğe gelmedi.

1. Piring keki. (Ç.N.)

Annem mutfakta yere çömelmiş, çenesini boynuna gömmüş, kollarını bir kovaya daldırmıştı. Kalamarın içine doldurmak üzere, balık ciğeri, pırasa ve tatlı patates eriştesini karıştıyordu. Onun sosisi, şehrin en iyilerinden biri olarak nam salmıştı.

“Baksana nasıl yoğuruyorum. İç harç iyice karışsın diye.”

Onu yarım kulak dinliyordum. Sıvı kovadan taşıyor, çizmelerimizin etrafında birikip odanın ortasındaki gidere doğru akıyordu. Annem limanda, yük indirme alanının yukarısında, balıkçılara ayrılmış bir dairede yaşıyordu. Gürültülü. Ucuz. Çocukluğumun geçtiği ev. Pazar akşamı onun yanına gidip izin günüm olan pazar-tesiye kadar orada kalıyordum. Gittiğimden beri, tek başına uyumakta zorlanıyordu.

İçini doldurmam için bana bir kalamar verirken, ciğer lekesi olmuş eldivenini kalçama koyup iç çekti.

“Böyle güzel bir genç kız, hâlâ bekâr...”

“Jun-oh önce iş bulmak zorunda. Daha zamanımız var.”

“İnsan hep zamanı olduğunu sanır.”

“Henüz yirmi beş yaşında bile değilim.”

“Kesinlikle.”

Birkaç ay içinde nişanlanacağımıza söz verdim. Annem rahatlayarak tekrar işe koyuldu.

O gece nemli çarşafların içinde, annemin karnıma koyduğu başının altında ezilmiş vaziyette, uyuyan bedeninin ritmiyle göğsünün inip kalktığını hissediyordum. Pansiyonda tek başıma uyumaya alışmıştım. Şimdi annemin horlaması beni rahatsız ediyordu. Böğrümün üzerindeki aralık dudaklarından birer birer çıkan tükürük damlalarını sayıyordum.

Güney ve Kuzey Kore arasındaki sınırda yer alan, kışın pek de bir cazibesi olmayan, soğuğun her şeyi yavaşlattığı liman kenti Sokço'ya Normandıyalı bir yabancı ayak basar. Köhne bir pansiyona yerleşir ve orada genç bir kadınla tanışır. Genç kadın Seul'daki eğitimini tamamlayıp memleketi Sokço'ya dönmüş, sonra da bu pansiyonda çalışmaya başlamıştır. Böylelikle, parçalanmış kimliklerin, siyasetin güdülediği kafa karışıklıklarının ve toplumca dayatılan güzellik standartlarının yol açtığı huzursuzlukların ortasında, farklı kültürlerle sahip bu iki insan arasında risklerle dolu güçlü bir ilişki gelişir.

İlk romanı *Sokço'da Kış*'la 2016'da Robert Walser, 2021'de ise çeviri eser dalında Amerikan Ulusal Kitap Ödülü'nü kazanarak edebiyat dünyasına kayda değer bir giriş yapan Dusapın, hikâyesini klişelere başvurmaksızın, zeki olduğu kadar bağımsız bir kadının gözünden anlatıyor.

“İncelikli ve şiirsel bir ilk roman.”

Le Monde

“Marguerite Duras'tan beri böyle bir sesle karşılaşmadım. Muhteşem.”

ELLE

#uzakdoğu #kore #kış #toplum #sınır #kimlik #yabancılaşma #aile

